

LIKOVNO POVEĆALO

Život u slikama vječnog sanjara Antuna Masle

RECENZIJAZ

Tekst: IVA KÖRBLER

FOTO ROMI MESTROVIC

zložba dubrovačkog slikara Antuna Masle „Riječi boje i boja riječi - ljuske vida i privida u istoj oniričkoj bajci“, koju Dubrovačke ljetne igre priređuju u povodu pedesete obljetnice smrti umjetnika, otvorena je do 20. kolovoza u atriju palače Sponza, a prikazuje 31 djelo tog značajnog dubrovačkog slikara. Antun Masle (Orašac kraj Dubrovnika, 1919. - Dubrovnik, 1967.), u Dubrovniku je dobio prve poduke od Koste Strajnića i susreo se s likovnom umjetnošću. Prvi put izlagao je kao osamnaesto-godišnjak, 1937. u Splitu u Salonu Galić. Sljedeće godine upisao je ALU u Zagrebu, u klasi prof. Marina Tartaglie. Kako je Tartaglia bio sklon stišanom koloritu, a Masle je težio boji, prešao je u klasu prof. Vladimira Becića. Prvu samostalnu izložbu priredio je 1952. u Dubrovniku, a 1963. prvi put samostalno je izlagao u New Yorku. Od 1955. do 1964. priredio je niz izložbi sa slikarom i prijateljem Đurom Pulitikom. Iako skroman i samozatajan, Masle je u dubrovačkom krugu umjetnika sredinom 50-ih godina prošloga stoljeća bio predvodnik novog stila, kada je na supstratu fovizma, ekspresionizma, art bruta i likovnog izričaja djece ostvario posebnu varijantu stila ekspresionističkim, artbrutovskim i poetskim nabojem jakog kolorizma. Bio je to oblik likovnog govora posve drukčiji od njegovih suvremenika, što ga je činilo izdvojenom i iznimno vrijednom pojavom i u dubrovačkom i u hrvatskom slikarstvu njegova

vremena. Kako ističe autor izložbe, teksta u katalogu te koautor postava uz Nikolinu Puticu, povjesničar umjetnosti Antun Karaman: „Danas, na pedesetogodišnjicu slikarove smrti, prisjećajući se njegovih slikarskih domaćaja i neiscrpne širine i bogatstva njegove neukrotive mašte kao, uostalom i iznimne slojevitosti koju je u svom pedagoškom i umjetničkom radu iskazao, bez sustezanja se može ponoviti i vrlo jasno reći: Antun Masle veliko je slikarsko ime, jedno od najvećih druge polovice 20. stoljeća u hrvatskoj likovnoj umjetnosti“. Motivi umjetnikovih slika okružje je u kojemu je živio i stvarao - rodni Orašac, kokot šarenog perja, crkva sv. Marka u Veneciji, andeli koje je sanjao, konji, mačke, ptice i maškare koje su ga impresionirale, supruga Mila, svoj mali slikama, bojama i slikarskim alatom prenatrpani sobičak-atelijer, janjad i druge životinje koje je u djetinjstvu u svom oraškom domu hranio ili

čuvao, boce na ormaru i polici, ribe, hrana i voće na stolu; odnosno „sav taj raskošni svakodnevni i snovitošću dodirnuti i oplemenjeni svijet gledao je očima dječaka kojemu je bilo teško ili koji možda nije želio odrasti“. Karaman također ističe kako je „Masle umro prerano, u naponu stvaralačke snage, no njegovo slikarsko djelo, kao i ono pjesničko, nije prestalo rasti; dapače, što vrijeme više prolazi, ono sve više nastavlja rasti. Slike koje je slikao Masle nije samo slikao, on ih je i živio. Zato one i jesu tako neposredne i tako životno istinite“. Monografiju „Antun Masle“ autora Antuna Karamana objavio je Logos u Splitu 1986., a zbirku pjesama „Antun Masle, Andeo i ptice“, urednika Luka Paljetka, Matica hrvatska, ogranak Dubrovnik 1997. godine. U povodu 30. godišnjice njegove smrti Družba Braća hrvatskog zmajua u Dubrovniku podigla mu je spomen-ploču u ulici Nikole Božidarevića, na kući u kojoj je živio i stvarao u malom, skućenom atelijeru, od 1955. sve do svoje smrti. Na tragu geneze fovističko-ekspresionističkih impulsa francuskog modernog slikarstva, od Rouaulta, Matissea i Chagalla, ali i kasnijeg art-bruta Dubuffeta, Masle je direktno otvorio put slikarstvu Zlatana Vrkaljuna („Mačke“) i Baneta Milenkovića, a njegove slike još i danas među hrvatskim kolekcionarima i galeristima imaju status rijetkog i vrlo cijenjenog umjetničkog artefakta.

■ MASLE NIJE SAMO SLIKAO, ON JE SVOJE SLIKE I ŽIVIO. ZATO SU TAKO ŽIVOTNO ISTINITE, REKAO JE O DUBROVAČKOM SLIKARU POVJESNIČAR UMJETNOSTI ANTUN KARAMAN